

О Б Щ И Н А К Р У Ш А Р И

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА КРУШАРИ

2014 -2020 година

2014 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ВЪВЕДЕНИЕ.....	3
1. Обхват	
2. Цели	
3. Принципи	
II. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНАТА.....	5
1. Географска характеристика	
2. Икономическо развитие	
3. Транспорт	
4. Селско стопанство	
5. Животновъдство	
6. Горско стопанство	
7. Индустрия	
8. Туризм	
III. ЕКОЛОГИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	8
1. Атмосферен въздух	
2. Води	
3. Почви	
4. Радиационна обстановка	
5. Отпадъци	
IV. СЪЩЕСТВУВАЩО ПОЛОЖЕНИЕ.....	10
1. Генерирани отпадъци	
1.1. Генерирани битови отпадъци	
1.2. Генерирани строителни отпадъци	
1.3. Генерирани производствени отпадъци	
1.4. Генерирани опасни отпадъци	
1.5. Обемисти и специални отпадъци	
1.6. Селско-стопански отпадъци	
2. Морфологичен състав на отпадъците	
3. Система за събиране и извозване на отпадъци	
3.1. Описание на системата – организация за събиране и извозване, периодичност, използвана техника и съдове	
4. Методи и начини на преработка на отпадъците	
5. Разделно събиране	
6. Обезвреждане на отпадъците	
7. Съществуващи депа и сметища	
8. Управление на дейностите по отпадъци	
9. Местна нормативна уредба	
10. Предприети действия за съвместно решаване на проблемите	
11. Участие на обществеността	
V. ОЦЕНКА НА СЪЩЕСТВУВАЩОТО СЪСТОЯНИЕ.....	13
VI. ФОРМУЛИРАНЕ НА ПРОБЛЕМИТЕ.....	14
VII. ПРИОРИТИЗИРАНЕ НА ПРОБЛЕМИТЕ.....	15
VIII. ПОДХОДИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ.....	16
IX. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ.....	16
X. КОНТРОЛ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА.....	17

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата Програма за управление на отпадъците на територията на Община Крушари е разработена на основание чл.52 от Закона за управление на отпадъците /ЗУО/ и в съответствие със структурата, целите и предвижданията на националния план за управление на отпадъците (НПУО). Основната цел е да се определят необходимите мерки за управление на отпадъците в общината, чрез която да се постигне намаляване на въздействията върху околната среда, причинени от образуваните отпадъци, подобряване на ефективността на използване на ресурсите, увеличаване отговорностите на замърсителите и стимулиране на инвестициите в областта на управление на отпадъците.

1. Обхват

- С оглед синхронизиране с мерките за регионално управление на отпадъците и настъпилите промени в националното законодателство Програмата включва:
- Оптимизиране на общинската система за събиране и транспортиране на битовите отпадъци
- Въвеждане на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки
- Въвеждане на система за оползотворяване на биоразградими отпадъци
- Въвеждане на система за събиране на опасни отпадъци от домакинствата.
- Въвеждане на регионална схема за транспорт на отпадъците до регионалното депо.
- Закриване и следексплоатационен мониторинг на съществуващото общинско депо.

2. Цели

- Да се подобри ефективността в областта на управлението на отпадъците на територията на Община Крушари, посредством икономично и ефективно сметосъбирне и сметоизвозване, избор на подходящ екологосъобразен метод за обезвреждане и оползотворяване на отпадъците, както и намаляване количеството на биоразградимите отпадъци. Основна насока в настоящата Програма е и въвеждането на организирана система за разделно събиране на отпадъците.
- Всички тези дейности да са съобразени и да отговарят на нормативните изисквания на Националното и Европейско екологично законодателство.
- Защита на общественото здраве и благополучие.

За постигане на горе посочените цели Община Крушари трябва да предприеме действия в следните насоки:

- Подобряване ефективността и честотата на сметопочистванета в общината.
- Въвеждане на система за разделно събиране на отпадъците и изграждане на център за изкупуването им.
- Разработване на система за биологично третиране на отпадъците от животински и растителен произход, посредством компостиране и подпомагане на по-нататъшното ѝ развитие от частни фирми и физически лица.
- Въвеждане на регионален принцип на управление и третиране на твърдите битови отпадъците
- Да се вземат мерки за привеждане в съответствие на дейностите свързани с управлението на отпадъците с европейските стандарти.

- Нормативно регулиране на управлението на твърдите битови отпадъци и осъществяване на ефективен и постоянен контрол.
- Ангажиране на обществеността чрез повишаване информираността им по проблемите с твърдите битови отпадъци и повишаване на екологичната им култура и навици.

Обективно проверими индикатори за успешно осъществяване целта на програмата са:

- Отсъствие на несъбрани отпадъци по улиците и нерегламентирано изхвърляне на отпадъци;
- Приемливи такси «Битови отпадъци»;
- Намаляване на цялостния обем на замърсяване;
- Намаляване количеството на биоразградимите отпадъци;
- Намаляване на количеството депонирани отпадъци
- Участие на обществеността - Привличане на обществеността при вземане на решения, свързани с основния проблем - отпадъците.

3. Принципи

Основните принципи при разработване на програмата са:

➤ **Чиста и здравословна околна среда**

Прилагането на този принцип осигурява здравословна среда в населените места, в домовете, обществените заведения, работните места, както и опазване на компонентите на околната среда.

➤ **Интегрирано управление на отпадъците;**

Постигане на трайни резултати с икономически разумни решения – икономическа достъпност и устойчивост;

Устойчиво развитие в областта на управление на отпадъците означава използване на природните ресурси по начин, който не ги унищожават или уврежда и не ограничават възможността да бъдат използвани от бъдещите поколения. Това налага максимално използване на възможностите за предотвратяване на образуването на отпадъци и за оползотворяване и рециклиране на вторични суровини.

➤ **Законосъобразно управление на всички видове генерирани отпадъци – екологосъобразност**

➤ **Пълна отговорност на замърсителите**

Целта на този принцип е, чрез икономически и правни механизми, да се въздейства и промени поведението на физическите и юридическите лица. Включва в себе си дефиниране правата и задълженията на всички заинтересувани лица, за всички дейности в процеса на управление на ТБО, определяне на тази основа на такси, глоби и калкулации за отделните видове дейности. Преди всичко лична заинтересуваност на всички участници в процеса.

➤ **Участие на обществеността**

Участието на обществеността в цялостния процес на промени в сектора за управление на отпадъците има много голямо значение. Населението е основен участник в процеса на управление на отпадъците, защото то е постоянен техен генератор и поради това трябва да бъде информирано за въздействието върху околната среда, причинено от обезвреждането на отпадъци, както и за възможностите и отговорностите относно предотвратяването и оползотворяването на отпадъците.

Обществените обсъждания на проекти по управление на отпадъците също са от голямо значение, защото те от една страна информират населението, а от друга

страна се създава възможност да се вземе под внимание общественото мнение по въпросите на управление на отпадъците.

II. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНАТА

1. Географска характеристика

Общината се намира в източната част на Дунавската равнина. Състои се от 19 населени места с обща площ 417,5 км²., от които 276,5 км². земеделска земя/66,20%/ , гори 84 км²./20%/ и основна пътна мрежа III и IV клас- 0,726 км². (121 км.) /20%/. Населените места заемат 16,9 км²., а транспорта и инфраструктурата обхващат 2016 дка от територията на общината.

Територията на община Крушари обхваща общо 19 села, като административен център е с. Крушари. Управлява се от тринадесетчленен Общински съвет и кмет, селата са разделени на седем кметства и осем кметски наместничества.

В община Крушари към 17.12. 2013 година населението е 5140 души. По този показател общината е една от малките в област Добрич.

Климатът в общината е умерено континентален. Средната годишна температура варира около 11,7°С., средните максимални стойности отчетени през месец юли с около 36,7°С., а минималните през декември - януари варират около - 13°С. Относителната влажност на въздуха е 73%. Средногодишния размер на валежите е 402 мм., а снежната покривка се задържа за около 38 дни в годината.

Теренът в голямата си част е равнинен с надморска височина 200 м.. Плодородните площи и подходящият климат благоприятстват развитието на земеделието и животновъдството.

Общината е бедна на повърхностни водни ресурси. Липсват повърхностно течащи води, характерен е непостоянен речен режим. При силни дъждове и при топене на снеговете по суходолията се събират течащи води в деретата, които по-късно пресъхват. При големи дъждове водите прииждат с голяма сила и унищожават всичко по леглата си.

Подпочвените води се намират най-малко на 25 м дълбочина. За питейни нужди експлоатацията им става посредством сондажи на дълбочина 500-1000 м.

На територията и са изградени два микроязовира – Залдапа и Абрит.

Язовир „Залдапа“ е разположен на 2 км. южно от с. Абрит на Коритенско дере.

Язовир „Абрит“ е разположен на 1км. югозападно от с. Абрит на Коритенско дере.

В общината има голям брой естествени водоизточници. В селата Александрия, Северци, Коритен, Телериг, Ефр. Бакалово, Габер, Капитан Димитрово, Абрит, Полковник Дяково действат десетки естествени чешми. За качеството на водата им не са правени задълбочени изследвания. За част от тях има изготвени лабораторни проби, които показват негодността на водата за пиене, но завишените стойности на откритите нитрати не възпират хората от общината да ги ползват за поливане, пиене и др.

Като цяло районът е екологически чист. Липсват източници и условия за създаване на трайна зона на замърсен атмосферен въздух. Основен замърсител е битовия сектор в населените места, който през отоплителния период отделя в атмосферата прах, серен двуокис и сажди.

Почвите, разпространени на територията на Община Крушари, са основно черноземи – карбонатни, типични и излужени, с рохкав строеж. На откритите места в обработваемите земи се наблюдават проявления на ветрова ерозия. Нейно ефикасно противодействие са създадените полезащитни горски пояси, които същевременно изпълняват снегозадържащи и влагозадържащи функции в района.

Процентното съдържание на хумус е между 4 и 6%. Почвите са сравнително добре запасени с основните за растенията хранителни елементи – К, N и P.

На територията на Община Крушари не са открити полезни изкопаеми, освен карьерни материали в незначителни количества в с. Телериг.

Горските територии заемат площ от 76080 дка (18,22 % от територията община Крушари, при средно за област Добрич – 11,32%). Преобладават горите на възраст до 50 год., които са около 70% от залесената площ. Естествените насаждения заемат около 40 %, горски култури около 60%. Горите от местни широколистните видове са около 30% от залесената площ.

Полезащитните горски пояси обхващат площ от 74,1 ха.

Районът на Община Крушари е богат на археологически паметници, но много от тях са неизследвани.

Най-многобройни и разнообразни са паметниците от епохата на римското владичество и ранна Византия. На територията на общината е намерена римска и средновековна българска керамика, антични и средновековни селища, част от тях укрепени (т. нар. кале) и с водопроводи.

Районът притежава уникални пещери, обявени за археологически паметници.

На територията на община Крушари се намира най-големият укрепен античен център в земите на днешна Добруджа - Залдапа.

Фактът, че голяма част от разположените на територията на общината културно-исторически паметници не са изследвани, е предизвикателство за научните среди. Налице е реален потенциал за изучаване, популяризиране и превръщане на историческото наследство в основа на създаване на интегрирани туристически продукти и привличане на интереса към територията.

2. Икономическо развитие на общината.

Подобряването на икономическите показатели на общината в общата икономическа рамка на областта се дължи на аграрния сектор. Той генерира 98,44 % от общия обем на произведената в община Крушари продукция, 96,49 % от приходите от дейността и 95,3 % от нетните приходи от продажби. Делът на другите два сектора – икономика и услуги, при всички показатели е под 5 %, с изключение на заетостта, където е 26 % .

Земята е природен ресурс, който интензивно е натоварен и създава добавена стойност. Фактът обаче, че водните проби показват високо съдържание на нитрати, показва, че са необходими действия за щадящо отношение към земята и запазване на нейните качества и за бъдещите поколения.

3. Транспорт

Обществен градски транспорт няма. Не са налични таксиметрови фирми.

Извънградски транспорт – осъществява се от транспортни фирми на град Добрич.

Отделяните вредни емисии от гореизброените транспортни средства са минимални.

4. Селско стопанство

Икономиката на общината има ясно изразена аграрна структура. Селското стопанство е традиционен за Община Крушари отрасъл. Природните дадености и климатични условия обуславят възможността за развитие на интензивно земеделие и животновъдство. Площта на обработваемите земи е относително постоянна и се използва пълноценно. Масово се залага на производството на основните зърнено фуражни и технически култури – царевица, пшеница и слънчоглед.

През последните няколко години се очертава тенденцията за отдаване на земи от общинския поземлен фонд за период от три или пет години, като по този начин се стимулират наемателите да прилагат по-високо технологични начини при отглеждането на определени култури.

Преосмислянето на общинския поземлен фонд не само като източник на средства за общинския бюджет, но и за насърчаване създаването на алтернативи, които водят до диверсификация на продукта, до опазване качествата на земята и до заетост, са възможни местни политики за регулиране на дисбалансите, очертали се в структурата на местната икономика.

5. Животновъдство

Животновъдният сектор има неразвит потенциал. Животните се отглеждат в личните дворове на населението, много често при примитивни условия. Животновъдните ферми са много малко на брой. Това прави отрасъла губещ и допълнително затруднява развитието му. Броят на животните и тяхната продуктивност намалява.

Основното му предназначение е за самозадоволяване нуждите на населението.

6. Горско стопанство

Горският фонд в община Крушари се стопанисва от Държавно горско стопанство гр. Генерал Тошево. Територията на стопанството обхваща землищните граници на общините Крушари и Ген. Тошево и включва 61 населени места.

7. Индустрия

Промишлеността като отрасъл в Община Крушари почти не е застъпена. Единствените представители на промишлеността са шивашка фирма, хлебопекарни и автосервиз. Всички изброени предприятия са с незначителен дял и принос в икономиката на общината.

8. Туризъм

Все още той е слабо застъпен, но в общината има отлични възможности за развитие на различни видове туризъм на основата на природните, археологическите и културни забележителности.

Образователното равнище на местното население и познанията им за туристическите ресурси е ниско. Недостатъчно изследвани са голяма част от културно-исторически паметници, местните истории и легенди. На много места няма довеждаща инфраструктура, или ако я има, често е в лошо състояние. Липсват изградени услуги и преференции за частните предприемачи. Всичко това обуславя и липсата на стимулиран инвеститорски интерес в туристически бизнес. Няма изградени туристическа атракции, инфраструктура. Почти липсва леглова база. Необходими са мерки за насърчаване на частните инвестиции в тази насока. Няма разработени туристически продукти и услуги, както и обучени професионални кадри, които да ги осъществяват. Няма изграден позитивен образ на общината на местния и чуждестранен туристически пазар като туристическа дестинация, което да стимулира привличането на туристи и още повече инвестиции за развитието на туризма като значителен за местната икономика отрасъл. Въпреки че транспортната инфраструктура в общината е сравнително добре развита, състоянието на туристическата инфраструктура е незадоволително. Системата за визуална информация (указателни и информационни табели) е недоразвита. Условието за посещение на туристи до природни и културни обекти са с нисък стандарт. Липсват устроени паркинги, санитарни възли, а на някои места дори ток и вода.

III. ЕКОЛОГИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Община Крушари се отличава с относително чиста околна среда – незамърсени води, въздух и почва.

Природните фактори, географските и метеорологични условия са основна предпоставка, която гарантира прекрасните свойства на въздуха. Тези факти налагат още по-отговорно отношение към опазването на въздуха – то ва неоеценимо природно богатство на общината.

1. Атмосферен въздух

На територията на общината и в съседство с нея, както и трансгранично, няма потенциални източници на емисии, които да замърсяват въздуха.

Основният замърсител на въздуха се явява населението на общината. Главно през зимния сезон, в резултат на използването на твърдо гориво за отопление, се повишава концентрацията на сажди във въздуха. Използваните въглища са ниско калорични, което води до допълнително замърсяване на въздуха. Поради малобройността на населението и релефа тези замърсявания на въздуха не могат да бъдат определени като много тежък проблем.

Друг източник на замърсители на атмосферния въздух е автомобилният транспорт.

В община Крушари той е застъпен предимно от лични превозни средства, което не предполага значително замърсяване на атмосферния въздух..

Проблем за жителите на някои села са неприятните миризми от торищата около населени места, а в някои случаи и битово-фекалните води в резултат на неизградена канализация. Общинското ръководство полага усилия за разрешаването на тези проблеми.

Община Крушари не разполага с местна система за наблюдение и контрол на въздуха.

Общото състояние на околната среда предполага благоприятни условия за устойчиво развитие на общината.

2. Води

Районът на община Крушари е беден на повърхностни водни ресурси.

Контролът върху качеството на питейната вода се извършва, като периодично РИОКОЗ прави пробонабиране от помпените станции. Пробите се изследват по физико-химичен /цвят, мирис, вкус, мътност, рН, окисляемост, амоняк, нитрати, хлорид/ и микро биологични показатели /общ брой микроорганизми и колли форми/. Пробите не са показвали отклонения от нормите на територията на община Крушари. Същевременно в района има зона с високо нитратно замърсяване като следствие от интензивното третиране на земеделските земи с азотни торове и вниманието следва да е насочено към периодични проучвания на състоянието на подпочвените води.

3. Почви

Почвите са едни от основните елементи на природната среда и основно средство за производството на селскостопанска продукция. Високите цени на препаратите и все повече използването на органични торове ще доведе до постепенно нормализиране на почвения състав. Все повече от селскостопанските производители вече търсят информация как, с какви количества и кога да торят земята си, за да запазят нейните качества и да повишат добивите от екологично чиста продукция.

На този етап няма данни за сериозни замърсявания на територията на целия Североизточен район.

Основните източници на замърсяване на почвите са :

- Газовете от изгаряне на въглища и течни горива, които попадат под формата на киселинни дъждове;
- От транспорта – замърсявания, свързани с дизеловите и бензинови двигатели;
- Комунално-битова дейност – изхвърляне на отпадъци, които при неправилно съхранение замърсяват почвите и подпочвените води;
- Изсичане на горите, водещо до изтощаване на почвите, ерозия и засоляване;
- Производството на нитратна земеделска продукция.

4. Радиационна обстановка

На територията на Общината няма данни за йонизиращи лъчения и влияние върху

хората и околната среда.

5. Отпадъци

Община Крушари има изградена система за сметосъбиране и сметоизвозване на ТБО, която обслужва цялата територия. Депонирането се извършва на сметището в с. Богдан.

В общината не е внедрено масово разделното сметосъбиране, поради липса на фирма, която да организира транспортирането на разделно събраните отпадъци до мястото на тяхното рециклиране.

Община Крушари е партньор заедно с още 8 общини от територията на Добричка и Шуменска област в изграждането на регионалното депо за твърди битови отпадъци, със съответните ангажименти в сдружението, което реализира проекта.

IV, СЪЩЕСТВУВАЩО ПОЛОЖЕНИЕ:

1. Генерирани отпадъци

На територията на Община Крушари се образуват различни видове отпадъци.

Тенденциозното им нарастване или пък намаляване е зависимо от няколко фактора:

- * разположение на населените места, инфраструктура, плътност на застрояване;
- * брой на населението в тях;
- * дейността на населението като източник на образуването;
- * икономическото положение

1.1. Генерирани Битови Отпадъци – БО

ТБО и приравнени към тях - получават се в резултат на жизнената дейност на хората по домовете, в административни, социални и обществени сгради. Към тях се приравняват и отпадъци от обекти и дейности, когато нямат характер на опасни и в същото време тяхното количество или състав няма да попречи на третирането им съвместно с битовите.

При сравнение количеството на събраните и депонирани през последните две години отпадъци се забелязва увеличение, което сравнено с намаляващото население е недопустимо.

За 2013 г. – 690 т. при 5119 бр. жители

За 2012 г. – 570 т. при 5140 бр. жители

Необходимо е през следващите години усилията да се съсредоточат върху намаляване на количеството и последващо стабилизиране.

Известно е, че БО се формират от жизнената дейност на хората. Количеството и съставът им зависят от мястото на образуване, от стандарта на живот на населението и неговата култура, степента на благоустроеност, начина на отопление и много други фактори. Специфична особеност за количеството на отпадъците генерирани през годината е през второто полугодие да надвишава количеството от първо полугодие. През този период се извършва масово почистване на градинските площи и домовете. Настоящият етап на икономически спад и обедняване на населението, налага на по-голямата част от него да използва като форма на отопляване - твърдо гориво, фактор който не може да бъде пренебрегнат, тъй като количеството сгурия и жар значително се отразява и върху обемът и количеството на отпадъците.

1.2. Генерирани Строителни отпадъци - СО

Строителните отпадъци се формират основно от строителство, реконструкция и ремонт на сгради. В община Крушари тяхното количество е незначително поради слабо функциониращо строителство, главно по икономически причини и миграция на населението

Няма специални площадки за строителни отпадъци на територията на

общината. Транспортирането на строителните отпадъци се извършва от генераторите на отпадъци срещу съответното заплащане до места за временно съхранение.

1.3. Генерирани производствени отпадъци

На територията на общината няма действащи предприятия

1.4. Генерирани опасни отпадъци

Към масово разпространените опасни отпадъци се отнасят стари акумулатори и батерии, живачни лампи, отработени масла и др.

Общинската администрация има задължението да осъществява контрол по дейностите свързани със събирането на такива отпадъци.

1.5. Обемисти и специални отпадъци.

Такива отпадъци са старите автомобили, домакински електроуреди, мебели и всички останали отпадъци не попадащи в другите категории. Все още голям брой стари автомобили са на улицата или на неподходящи обществени места.

1.6. Селско-стопански отпадъци

Типични и характерни за района отпадъци формирани от голяма част от населението са отпадъците от земеделска и животновъдна дейност. Отпадъците са предимно от груби фуражи, животинска торова маса, растителна маса и други, отпаднали при отглеждане на животни и земеделски култури.

За съжаление, този вид отпадък не се оползотворява и хората го изхвърлят в контейнерите за БО, което води до увеличение на количеството, а от там и на отчисленията, които се плащат от общината

2. Морфологичен състав на отпадъците

Това е един от основните показатели, необходими за определяне полезните състави в отпадъците и възможностите за тяхното последващо оползотворяване. Преобладават домакинските (органични) отпадъци, растителна маса, животински тор, като през летния период се увеличават значително количествата на опаковките (хартия, пластмаса, алуминиеви опаковки от напитки и плажни принадлежности).

В Община Крушари все още не са правени изследвания за морфологичен състав на генерираните отпадъци.

3. Система за събиране и извозване на отпадъците.

В община Крушари има изградена система за събиране и извозване на битовите отпадъци, която обхваща 100% всички 19 населени места.

Битовите отпадъци се изхвърлят в контейнери след което се извозват механизировано до депото в с. Богдан.

3.1. Описание на системата - организацията за събиране и извозване; периодичност; използвана техника и съдове:

Дейността по сметопочистване и сметоизвозване се извършва от Общинска фирма, с камион собственост на Общината.

Има определен график за сметосъбирането от населените места. За с. Крушари е два пъти седмично, а за останалите населени места е два – три пъти месечно, според ситуацията, или по обаждане на кметовете и кметските наместници.

Съдовете, които се използват са метални контейнери, тип БОБЪР, с вместимост 1100 m³, закупени от Общината и разположени във всички населени места.

4. Методи и начини на преработка на отпадъците:

На територията на Общината не съществуват никакви пунктове за изкупуване на хартия, стъкло, пластмаса. Това не стимулира хората: няма практика за събиране и разделяне, няма и мотив.

5.Разделно събиране

Община Крушари има сключен предварителен договор с организация по оползотворяване „МУЛТИ ПАК – ПАРК ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕСУРСИ“ АД за изграждане на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки. За момента обаче нещата са само на този етап, няма последващи действия.

6. Обезвреждане на отпадъците

В община Крушари няма изградени съоръжения или инсталации за обезвреждане на ТБО чрез изгаряне, пиролиза, физическо или химическо обезвреждане.

7. Съществуващи депа и сметища:

На територията на Общината няма функциониращи депа и сметища. Битовите отпадъци се събират в контейнери и се извозват до депото в с. Богдан. Бившите сметища се използват предимно като торища. За съжаление, често жителите заедно с животинските отпадъци изхвърлят и битови, но Общината прави всичко възможно да контролира това.

8. Управление на дейностите по отпадъците:

Отговорни звена и лица за управлението на отпадъците в община Крушари са Кметът, Директор Дирекция „РРХД“ и Еколог.

9. Местна нормативна уредба имаща отношение към управлението на отпадъците.

Община Крушари има действаща Н А Р Е Д Б А № 15 за управление и финансиране на дейностите по третиране на битови и строителни отпадъци на територията на Община Крушари , която е разработена и приета на основание Закона за управление на отпадъците и Закона за местното самоуправление и местната администрация, както и действаща Н А Р Е Д Б А № 1 за осигуряване на обществения ред, поддържането и опазването на общинската собственост и околната среда, издадена на основание ЗМСМА.

10. Предприети действия за съвместно решаване на проблемите по отпадъците с други общини.

По пътя към постигане на екологосъобразното управление на отпадъците, като съвкупност от права и задължения, решения, действия и дейности, свързани с образуването и третирането им Община Крушари търси правилните насоки към постигане на основната цел в устойчивото управление на отпадъците, които ще предотвратят, намалят или ограничат вредното им въздействие върху човешкото здраве и околната среда. В тази връзка Община Крушари е партньор заедно с още 8 общини от територията на Добричка и Шуменска област в изграждането на регионалното депо за твърди битови отпадъци, със съответните ангажименти в сдружението, което реализира проекта.

Сдружението е създадено в обществена полза.

Предметът на основна дейност на сдружението е осъществяване на дейности и проекти, свързани с управлението на отпадъците и по-конкретно на битовите отпадъци и на приравнените на тях отпадъци, строителните отпадъци и масово разпространени отпадъци.

11.Участие на обществеността.

Участието на обществеността в процеса на управление на отпадъците в настоящият момент е слабо изразено.

То се свежда до проявяване на активност, предимно в подаването на сигнали и оплаквания, свързани със събирането и извозването на битовите отпадъци. Посочва

се необходимостта от спешното решаване на тези проблеми и се проявява настойчивост или при промяна мястото на даден съд.

От друга страна, гражданите проявяват безотговорно отношение по този въпрос. Налице е ниска екологична култура. Това се изразява в недопустимо замърсяване на обществените места – улици, площади, паркове, терени около селата, палене на съдовете за смет.

Обществеността не оказва необходимото съдействие за управление на този процес. Нещо повече – гражданите имат всадено, оформено с годините мнение, че някой друг трябва да им почиства, защото те плащат за това и могат безнаказано и безобразно да замърсяват. Недобросъвестността в това отношение е добре изразена.

От тук се налага изводът, за необходимостта от продължителни и практически образователни програми с населението.

12. Такса „Битови отпадъци”.

Средствата за събиране и транспортиране на отпадъците се осигуряват от постъпилите такса “Смет” и от бюджета. Таксите се събират от отдел „Местни данъци и такси”.

Такса “Смет” се формира на база промил върху данъчна оценка на имота.

V. ОЦЕНКА НА СЪЩЕСТВУВАЩОТО СЪСТОЯНИЕ

На база наличната информация могат да се направят следните по-обобщени изводи :

1. Община Крушари е с типично селскостопански характер, като отпадъка е предимно растителен и животински. Приложим начин за оползотворяване на отпадъците е компостирането, което все още не е въведено като практика.

Не е решен проблемът със събирането на отпадъците от изгарянето на дърва и въглища през зимния сезон. С началото на отоплителния сезон при битовия отпадък се изхвърлят отпадъци от изгарянето на твърди горива – сгур и пепел. В битовите отпадъци присъстват също така остатъци от храни за животни и животински екскременти – тор. При смесване на оползотворими отпадъци с въглищни остатъци, сгур и пепел се променя състава на отпадъците в посока висока плътност и занижено съдържание на рециклируеми материали.

Няма специална практика за третиране/рециклиране на строителните отпадъци.

Управлението на специфичните отпадъци може да се извършва значително по-ефикасно чрез разширяване като функции и развитие на регионалната система. Регионалната система дава възможност за регулярно и прецизно определяне на количествата и състава на различните потоци отпадъци, прогнозиране и планиране на бъдещото развитие на управлението на отпадъците, осъществяване на професионален мониторинг и контрол на съоръженията и закритите общински депа.

2. Сега съществуващата система на сметосъбиране и сметоизвозване е достатъчно ефективна. Обслужващата техника е в много добро техническо състояние,

3. Единствената форма на обезвреждане на ТБО е депонирането в с. Богдан, община Добрич

Разделно събиране и рециклиране на ТБО не е приложено до сега поради липсата на икономически интерес към тази дейност. При сегашното определяне такса смет, няма икономически преференции за тези, които се включват в тази дейност, а прилагано само от общината ще завиши чувствително разходите без да има икономическа изгода, защото в крайна сметка разделно събираните отпадъци ще отидат пак на депото.

4. Недостатъчен е контрола по изпълнение на Н А Р Е Д Б А № 15 за управление и финансиране на дейностите по третиране на битови и строителни отпадъци на територията на Община Крушари, Наредбата за осигуряване на обществения ред, опазване на околната среда и собствеността и на Закона за управление на отпадъците. Няма направени актове и глоби при тяхното нарушение, поради ниското финансово състояние на населението, а само устни предупреждения.

5. Работата с обществеността е незадоволителна. Гражданите са негативно настроени към усилията на общинската управа да започне решаването на тези проблеми. Те считат, че щом плащат могат да замърсяват навсякъде и за това да не носят никаква отговорност.

Липсва информация за възможните начини за оползотворяване на част от отпадъка, неговото правилно обезвреждане, кои са опасни отпадъци и кои техни компоненти носят рискове за околната среда и живота на хората, възможностите на всеки гражданин да минимизира домашния отпадък; че не е възможно само общината да решава проблемите по управление на ТБО. А това трябва да става с участието и инициативата на обществеността.

6. Няма приета единна национална методика за определяне състава на ТБО (морфологичен, тегловен и др.)

7. Определянето на такса "Смет", на основа данъчна оценка на жилищата на гражданите, търси социална справедливост, но не помага за създаването на навици и култура у населението по отношение на отпадъците.

VI. ФОРМУЛИРАНЕ НА ПРОБЛЕМИТЕ.

Анализът на съществуващото състояние направи възможно да бъдат изведени основните проблеми на Община Крушари по отношение управлението на отпадъчното стопанство. Формулирането на тези проблеми е в основата на избора на видовете необходими действия, включени в плана за управление на отпадъците. Основните проблеми са систематизирани, както следва :

- Липса на подходящи регламентирани площадки за обезвреждане на биологично разградими специфични отпадъци от селскостопанската дейност с оглед последващо компостиране;
- Липса на средства за разделно събиране на отпадъците и оползотворяването им като вторични суровини. Необходимост от площадки, съдове и техника за разделно събиране;
- Увеличаване количеството на ТБО.
- Поетапно закриване на селските нерегламентирани сметища;
- Разходите за извършване на дейностите по събиране, извозване и депониране на отпадъците надвишава значително приходите от такса смет;
- Наличие на места с формирани се микросметища на територията на Община Крушари;
- Липсва подход за работа с обществеността.
- Селскостопанските отпадъци заемат много голям дял от всички генерирани отпадъци на територията на Общината. Необходимо е да се обмислят варианти за по-мощно компостиране,
- Липса на надеждна и достоверна информация за количеството на ТБО и морфологичния състав;

VII. ПРИОРИТИЗИРАНЕ НА ПРОБЛЕМИТЕ

За постигане на главните цели на тази програма са направени подробен анализ и оценка на съществуващото състояние и приоритизиране на проблемите.

Изхождайки от опита на по-напредналите държави, проблемите с интегрираното управление на твърдите отпадъци се решава в един по-дълъг период от време. Най-вече, защото основната работа е с населението.

Промяна отношението му от зрител и критик, към активен участник в този процес, е съпроводено с много неразбиране, негласна съпротива, отказ от преки действия. За тази промяна са нужни време, последователен подход и преди всичко принципно начало.

Имайки всичко това предвид, и в желанието си да поддържа в много добро хигиенно състояние населените места, от гледна точка на разширяване на туристическите услуги, Община Крушари трябва да подреди по важност и степен на изпълнимост – финансова и техническа приоритетните проблеми:

1.Подобряване ефективността на системата за събиране и транспортиране на твърдите отпадъци чрез:

- Оптимизиране честотата на събиране и маршрутните графици;
- Определяне на площадки за съдовете отговарящи на санитарно-хигиенните изисквания;
- Диференцирано заплащане на услугата;
- Създаване на система за събиране на бяла техника и голямогабаритни отпадъци;

2.Намаляване риска от стари замърсявания чрез:

- Разработване на програма за поетапно закриване на неконтролираните и нерегламентирани сметища в населените места на територията на Община Крушари
- Извършване на мониторинг след закриване на нерегламентирани сметища, с цел недопускане замърсяването на факторите на околната среда и намаляване риска за човешкото здраве.

3.Ангажиране на обществеността чрез:

- Информирание за екологичните характеристики на продуктите;
- Създаване навици за минимизиране или разделяне на отпадъка в дома или двора;
- Разясняване на задълженията им по опазване на съдовете и чистотата в населените места;
- Разясняване на възможностите за обезвреждане на място (компостиране) на част от органичния отпадък;
- Мотивиране на гражданите при участие в разделно събиране на ТБО чрез преференции при плащане на такса “Смет” или други икономически стимули;

4.Почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и други територии от населените места, предназначени за обществено ползване;

VIII. ПОДХОДИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ - ТАКТИКАТА ЗА РЕШАВАНЕ НА ПРОБЛЕМИТЕ.

Реализирането на поставените цели се постига, чрез балансиран подход, въз основа на финансовите възможности, волята на общината и степента на ангажираност на населението да се реши този проблем.

Обезвреждането на отпадъците е проблем, за който няма практика в България, освен елементарното изсипване на определена площадка (депо).

Изграждането на съвременни депа е дълъг, сложен и скъпоструващ процес, с издръжката на който ще се натовари допълнително населението и естествено е да има отрицателно въздействие.

Въпреки всичко на този етап това е най-евтиния и технически лесен за прилагане метод за обезвреждане на ТБО.

IX. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

- Приемане и изпълнение на Програмата за управление дейностите на отпадъците на общината Крушари за период 2014 – 2020 година от Общински съвет – Крушари.
- Предприемане действия за минимизиране на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране
- Премахване на стари замърсявания;
- Повишаване на общественото съзнание, отговорност и мотивация
- Широко участие на обществеността в реализацията на програмата;
- Усъвършенстване на нормативната база и контролния апарат в общината.
- Подобряване на взаимодействието между Общината и отдел „Местни данъци и такси” за пълно обхващане на обектите, подлежащи на събиране на такси.
- Съставяне и разпространение на информационни листовки за разрешените за изхвърляне отпадъци в контейнерите за БО
- Изготвяне на проект за закриване на общинското депо
- Поетапно закриване на селските сметища и създаване на условия за предпазване от повторното им формиране
- Провеждане на анкетно проучване за установяване нагласата на населението за участие в системата на разделно събиране на отпадъците;
- Въвеждане на система за разделно събиране на отпадъци
- Провеждане на специализирани акции за почистване на училища, детски градини и извозване на едрогабаритни отпадъци от домакинствата;
- Разработване и разпространение на информационни материали за начините, по които органичните и растителни отпадъци могат да бъдат използвани в личното стопанство;
- Въвеждане на механизъм, гарантиращ поддържането на съдовете за отпадъци в добро хигиенно състояние и икономически средства за опазване целостта им;
- Изграждане на информационна система – създаване на база от данни за отпадъците и дейностите свързани с управлението им
- Анализ на количествения и качествен състав на ТБО
- Осигуряване на достатъчен брой съдове съобразно конкретните нужди
- Определяне и изграждане на площадки за съдовете, отговарящи на санитарно-хигиенните изисквания
- Повишаване квалификацията на техническия и обслужващ персонал
- Разработване на система за събиране на специфични отпадъци - Включва земни и скални маси строителни отпадъци, дървесни и градински отпадъци, обемисти отпадъци, автомобилни гуми, стари автомобили
- Извършване на периодични проверки;
- Мониторинг и контрол на замърсяването на компонентите на околната среда

Необходимите действия са комплексни и са разпределени на четири групи – организационни, технически, работа с обществеността и контрол. Реализирането на тези действия ще гарантира преодоляване на съществуващите проблеми и РЕЗУЛТАТНОТО им разрешаване. Нещо повече, ще се посочва истинската същност на следствие – причина - следствие и нормалното им решение на фона на една глобална икономическа нестабилност.

За да има наистина съществени резултати е необходимо както в планирането, така и в изпълнението на поставените задачи да има строго фиксирани отговорности, разпределени съобразно функциите на отделните звена и длъжностни лица.

За да има резултат трябва да се включи цялата общественост на община Крушари - от представителите на Местното самоуправление - с целенасочени действия, институции, учреждения, фирми, учебни заведения, търговски представителства и

обикновените граждани, живущи на територията на община Крушари. Съпричастността към проблемите и ясният поглед към бъдещето е гаранция за успеха на програмата.

X. КОНТРОЛ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

Контролът по изпълнение на настоящата ПРОГРАМА ще се осъществява от следните лица и институции:

- Кметът на Община Крушари;
- Младши експерт “Екология и туризъм” при община Крушари;
- Кметове и кметски наместници на населените места в Община Крушари;
- РИОСВ – гр. Варна;
- МОСВ.

Всяка календарна година, Младши експерт “Екология и туризъм”, съвместно с Кмета на Общината подготвя годишен доклад - отчет по изпълнение на програмата, който се предоставя за разглеждане и гласуване от Общински Съвет – Крушари. Копие от годишния отчет по изпълнение на програмата за управление дейностите по отпадъците се предава в РИОСВ - Варна.